

Et netværk med øje på dig

RP-NYT

Nr. 3 · November 2021

Informationsblad om
Øjensygdommen
Retinitis Pigmentosa

HUSK...
RP-landsmøde
den 29. januar 2021
se side 6-9

Dansk Blindesamfund

B L I N D E C E N T E R

BREDEGAARD

Vi er et højt specialiseret bo- og dagtilbud til blinde og svagsynede voksne mennesker med multiple funktionsnedsættelser. Herunder også mennesker med erhvervet eller medfødt døvblindhed.

Vores kerneopgave er at give en sammenhængende indsats, der støtter borgeren i at leve et selvstændigt og aktivt liv ud fra egne ønsker og resurser.

**Den Sociale
Virksomhed**

B L I N D E C E N T E R

BREDEGAARD

Lindelyvej 5 • 3480 Fredensborg • Telefon: 4511 8411
bredegaard@regionh.dk • www.blindecenterbredegaard.dk

Siden sidst

Af: Christian Ferdinandsen

Det er næsten blevet hverdag igen som vi kendte det før februar/marts sidste år, hvor Corona og Covid-19 begyndte at fylde i vores hverdag. I Danmark er der ikke længere restriktioner. Vi kan atter have møder, sammenkomster og fælles aktiviteter. Det har for mit vedkommende givet anledning til travlhed idet møder og festligheder som ikke kunne afholdes sidste efterår, i vinteren og foråret til dels er blevet afholdt og skal afholdes i den kommende tid.

Det beskriver fint hvorledes forholdene også har været og er i RP bestyrelsen. I september afholdt vi et forsinket landsmøde 2021. I januar afholder vi landsmødet 2022, og denne gang på det sædvanlige tidspunkt af året. Så dette nummer af RP-Nyt beskæftiger sig helt usædvanligt med et netop afviklet landsmøde og med et kommende.

Mødet i september havde ikke så mange deltagere som vi plejer at have. Det kan nok tilskrives det atypiske tidspunkt for afholdelsen og måske også eftervirkning af Corona-tiden. Ikke desto mindre var det et møde med spændende nyt om Luxturna behandlingen af RPE-65, men også med en meget aktiv og engageret deltagelse af de fremmødte. Der var gode, relevante spørgsmål og kommentarer til alle oplæg.

I det kommende landsmøde vil der være en hjælpemiddeludstilling. Vi får deltagelse af en lang række forskellige udstillere. Det er vores erfaring at netop fremvisning og demonstration af hjælpemidler findes yderst relevant.

Landsmødets lægefaglige oplæg præsenteres af Alvilda H. Steensberg. Alvilda deltog også på landsmødet i september, hvor hun kort gav en forsmag på det emne hun vil tale om, nemlig retinitis pigmentosa og papildruser. Papildruser er aflejringer i øjet som forekommer hyppigere hos RP'ere. Vi skal høre om Alvildas arbejde med dette, samt om nogle undersøgelser hun skal i gang med.

Vejret et ikke længere til så mange udendørs aktiviteter, så jeg håber at I finder RP-Nyt læseværdigt. God læselyst og forhåbentlig ses vi til landsmødet 29. januar 2022.

Christian Ferdinandsen

Indhold

Siden sidst	3
Redaktionelt.....	5
RP-Pjecen.....	5
”RP og høretab?	5
Tilmelding til RP landsmøde.....	6
Program for RP landsmødet	8
Referat fra RP landsmødet 2021	10
De nye medlemmer i RP bestyrelsen	12
Årsberetning 2020 for RP-gruppen og RP-bestyrelsen	14
Har du altid været blind?	17
Alt for Damernes løb.....	18
RP og papildruser.....	19
Øjenkrogen – en podcast	21
IBOS fællesspisning er startet igen.....	21
Snusepraktik på IBOS’ STU eller ungekursus	22
IBOS har fået ny hjemmeside	22
Blinfo er talende skilte	23
Deltagere på hjælpemiddeludstilling	24
Læs underteksterne på dit TV.....	25
Blanket til RP-registeret.....	27

RP-bestyrelsens mailadresse:

rp-gruppen@blind.dk
Tlf. Formand: 23 95 88 76

RP-Nyts redaktion:

RP-Nyts mailadresse:rp-nyt@blind.dk

Kartoteket:

Dansk Blindesamfund
Tlf. 38 14 88 40
E-mail: kartoteket@blind.dk

Forsendelse:

Dansk Blindesamfund
Tlf. 38 14 88 02

Produktion:

FL Reklame
Tlf: 87 93 37 88
E-mail. info@blindesag.dk

Kommende udgivelser:

RP-Nyt nr. 1, marts 2022
Deadline er 15. februar
Udkommer ultimo marts

Kommende events:

Det lange RP kursus: 30. nov. – 4. dec. 2022
Pårørende kursus: 10. nov. – 12. nov. 2023

RP landsmøder

2022: den 29. januar
2023: den 28. januar
2024: den 27. januar

RP-Nyts oplagstal:

Sort udgave 687, Daisy udgave 116
E-mail udgave 265, Punktudgave: 2

ISSN:

ISSN: 2246-333X
Titel. RP-Nyt papir udgave

ISSN: 2246-3348
Titel: RP-Nyt Online

Redaktionelt

RP-Nyt udgives og redigeres af Dansk Blindesamfunds RP-gruppe. RP-Nyt udkommer på følgende medie: Trykt udgave, indlæst på lyd som e-mail og i punktskrift.

Man kan bestille RP-Nyt ved at henvende sig til DBS på tlf. 38 14 88 44. Modtager man ikke RP-Nyt med posten, selvom man er registreret, så kontakt kartoteket hos Dansk Blindesamfund. Derudover har RP-gruppen også 2 andre medier:

RP's webside: Som RP-gruppen administrerer i fællesskab med Dansk Blindesamfunds webmaster. Linket er: <https://blind.dk/livet-med-synshandicap/rp-gruppen>

Facebook: Man finder RP-gruppen under: RP-Danmark

Materiale bragt i RP-Nyt kan bruges i alle de nordiske RP foreninger. Man skal huske at oplyse, hvor artiklen er taget fra.

Støt op omkring bladet og kom med jeres input. Har man artikler, læserbreve, sjove historier eller vil man dele ud af sine egne erfaringer, så send det til RP-Nyts redaktion, på rp-nyt@blind.dk

RP-pjecen 'at leve med RP'

"Det kan være svært at forklare hvad Retinitis Pigmentosa betyder, både for dig selv og for dine omgivelser. RP pjecen er et rigtig godt redskab,

Billedtekst: RP pjecen

RP pjecen beskriver og forklarer alle aspekter i at have øjensygdommen. Pjecen bruges af RPere, pårørende, øjenlæger, synscentraler, osv. Alle kan bestille RP pjecen, den er gratis og bliver sendt fra DBS.

Bestil på mail bestilling@blind.dk eller på tlf.: 38 14 88 44 og angiv hvor mange du ønsker.

RP og høretab? Der er andre som dig.

*Af Kirsten Washuus,
døvblindekonsulent*

CFD rådgivning har en blog om at have et alvorligt syns og høretab som følgesvend i livet. Vi fortæller om det, vi er optaget af. Stort og småt fra vores arbejde omkring mennesker med et kombineret syns og høretab. Følg bloggen på www.cfdblogger.dk

Tilmelding til RP landsmøde den 29. januar 2022

Af RP-bestyrelsen

Så er det igen tid til at tilmelde sig det årlige RP landsmøde. Landsmødet afholdes den 29. januar 2022 på Fuglsangcentret i Fredericia. Der vil være en masse spændende ting at høre om på landsmødet. Se programmet på næste side.

Hvem kan deltage på RP landsmødet

Det er for alle interesserede RP'ere, pårørende og andre som ønsker at støtte op om RP-gruppen. Der er ingen krav om medlemskab af DBS eller andre synsmæssige krav og det er gratis at deltage i RP landsmødet som inkluderer foredrag og frokost.

Befordring

Til og fra Fuglsangcentret er for egen regning.

Forslag

Der ønskes behandlet på landsmødet, skal være bestyrelsen i hænde senest d.07 januar 2022 og kan sendes til e-mail adressen rp-gruppen@blind.dk

Tilmelding

Skal ske på rp-tilmelding@blind.dk senest den 7. januar 2022. Skriv venligst navne på deltagere, fødselsår (ikke cpr.nr), og om man er medlem af DBS. Hvis man er medlem af DBS skal medlemsnr. oplyses. I forhold til frokosten er det vigtig at du oplyser om der skal tages hensyn til diæt og intolerance. Oplys også gerne om du har førerhund med.

Afbud

Hvis man ikke kan deltage alligevel, **er det vigtigt at afmelde sig**, da RP-gruppen bliver faktureret for alle tilmeldte, også for dem der udebliver.

Årsberetning

RP-bestyrelsens årsberetning sendes til alle tilmeldte via deres e-mail medio januar 2022 og årsberetning vil også blive lagt på RPs hjemmeside.

Indskrivning/registrering

Det er muligt at indskrive/registrere sig før landsmødet starter. Dette sker ved indgangen til salen. Husk dit DBS medlemskort, hvis du har sådan et.

Forplejning efter landsmødet

Ønsker man at spise i restauranten på Fuglsangcentret efter landsmødet, er dette for egen regning. Husk at give Fuglsangcentret besked.

Program for RP landsmødet den 29. januar 2022

Afholdes på Fuglsangcentret
Søndermarksvej 150
7000 Fredericia
Tlf. 76 20 21 00
Formand for RP-gruppen tlf. 23958876

- 9.00 Dørene åbnes.
- 9.00-10.00 Udstilling og salg af hjælpemidler med mere ved diverse boder i grupperum.
- 10:00 – 10:15 Åbning og velkomst.
- 10:15 – 11:15 Øjenlæge Alvilda H. Steensberg.
Alvilda H. Steensberg er læge og ph.d.-studerende på Rigshospitalets øjenafdeling. Alvilda vil fortælle om retinitis pigmentosa og papildruser. I dette nummer af RP-nyt har Alvilda skrevet om dette emne.
- 11:15 – 11:45 Præsentation af hjælpemiddeludstillere.
- 12:00 – 13:30 Frokost, samtidig er boderne åbne i grupperummene sideløbende med frokosten.
- 13.30 – 14.30 Selve Landsmødet afvikles:
- Valg af dirigent
 - Valg af stemmetællere
 - Opråb af deltagere
 - RP bestyrelsens årsberetning ved Tiny van der Arend
 - Indkommende forslag.

Valg til bestyrelsen
Valg af suppleanter
Eventuelt.

Tiny van der Arend er på valg: ønsker at genopstille.
Janne Søbrink er på valg: ønsker at genopstille.

14:30 – 14:40 Pause.

14:40 – 16:40 Præsentation af hjælpemiddeludstillere.

15:10 – 16:40 Udstilling og salg af hjælpemidler med mere ved diverse boder
i grupperum.

Ca. 16:45 Farvel og tak for i dag.

Referat fra RP landsmødet 2021

Tekst: Christian Ferdinandsen

På grund af Corona restriktionerne i vinteren 2021 var landsmødet udskudt. Det blev derfor afholdt i det tidlige efterår, helt præcist lørdag den 18. september 2021. Som sædvanlig foregik det på Fuglsangcenteret i Fredericia. Der var mødt 18 RP'ere frem og med ledsagere og andre interesserede var der i alt omkring 30 deltagere.

Mødet havde besøg fra USA af Eric Hartmann, som er chef for en international organisation, der støtter patienter og forskning indenfor choroideremi. Choroideremi har en del ligheder med RP, og det var baggrunden for Eric Hartmann's interesse i landsmødet. Han fortalte kort og entusiastisk om sig selv og organisationen. Han benyttede også lejligheden til at tale med en del mødedeltagere.

Efter denne korte indslag relateret til choroideremi, fortsatte mødet med et spændende oplæg af øjenlæge Line Kessel. I dette drejede det sig især om hvad der var sket med og de første lovende resultater af de Luxturna behandlinger der nu er lavet på 10

danskere med RPE65 i skrivende stund. Det sidste lægefaglige indlæg var en ganske kort introduktion til et studie i papildruser hos RP patienter. Papildruser er aflejringer i synsnerven, og kan sammenlignes med en slags forkalkning. Læs om dette andet steds i bladet.

Efter oplæg fra lægerne gav Jesper Holten fra forretningsudvalget i DBS en kort beretning om nogle af de sager der arbejdes med. I det følgende er en kort men ikke udtømmende beskrivelse af Jespers beretning.

Som bekendt medførte Corona pandemien store begrænsninger i møder og andre aktiviteter. DBS har som følge af dette modtaget 10 millioner kroner til indsats der skal afbøde konsekvenserne af disse begrænsninger. Det har muliggjort en række virtuelle aktiviteter under nedlukningen. Der er etableret en Coronatelefon (70 20 85 85) og der udsendes nyhedsbreve (tilmelding på info@blind.dk eller telefon 38 14 88 44). Midlerne fra puljen kan bruges frem til 30. juni 2022. Facebook-gruppen "synspunktet" har også et forum hvor man kan hente informationer.

Udover følger af Coronapandemien arbejdes der med den øgede digitaliseringen i samfundet. Det giver desværre anledning til en række barrierer, idet løsninger for synshandicappede ikke altid indarbejdes i tilstrækkelig grad. På siden www.TIBS.blind.dk kan man hente yderligere oplysninger om tilgængelighed for blinde og svagsynede.

Forretningsudvalget har også haft fokus på kommende Dankort-terminaler med glasplader som det kendes på tablets/iPad men uden fysiske taster. Angående dette er der rettet henvendelse til Erhvervsministeriet for at få afklaret hvorledes blinde og svagsynede kan benytte disse på en tryk og sikker måde.

Specifikt relateret til RP-gruppen arbejdes der på at opnå medlemskab af Retina International, som er en patientledet paraplyorganisation indenfor sjældne, genetisk arvede og aldersrelaterede nethinde sygdomme. Redigeringen af dette blad (RP-nyt) er svært når synet ikke er så godt længere. Der arbejdes ligeledes her på en løsning.

Selve landsmødet blev afholdt efter den sædvanlige dagsorden.

1. Valg af dirigent. - Jesper Holten blev valgt til dirigent og ledte mødet på fornem og upåklagelig vis.
2. Valg af stemmetællere. – Her valgtes to deltagere ved mødet.
3. Opråb af deltagere. - Som tidligere nævnt var 18 RP'ere mødt frem og dermed var der 18 stemmeberettigede.
4. RP-bestyrelsens årsberetning. - Formanden for RP-gruppen, Tiny van der Arend fremlagde beretningen som kan læses andetsteds i bladet.
5. Indkommende forslag – Her var ingen indkommet
6. Valg til bestyrelsen - På valg var Anja Chaluppa, som ikke ønskede genvalg. Derudover var Bente Ullits Eckmann og Bent Petersen på valg. Begge genopstillede. I årets løb var et bestyrelsesmedlem trådt ud og denne plads skulle også besættes, men kun for resten af perioden, det vil sige frem til næste landsmøde. Christian Ferdinandsen opstillede for en to årig periode og Janne Søbrink for den et årige periode. Der var ikke

andre kandidater og dermed valgtes de fire ved fredsvalg.

7. Valg af suppleanter – Der var to kandidater til de to poster. Så ved fredsvalg valgtes Connie Schrøder Sørensen og John Filtenborg.
8. Eventuelt – Der var intet til dette punkt.

Til at slutte landsmødet af var der præsentation af app'en "Be My Eyes", teknologien "Google Assistant" og af app'en "Move United". De tre oplægsholdere Hans Jørgen Wiberg, Thor Chaluppa og Kristian Schou Hedegaard præsenterede engageret og entusiastisk. Det gav anledning til mange spørgsmål og kommentarer. På den måde sluttede et Corona udskudt men godt landsmøde.

Præsentation af nye medlemmer i RP bestyrelsen

Ved landsmødet i september kommer to medlemmer i RP bestyrelsen. Begge er suppleanter. De præsenterer sig her kort.

Af: RP bestyrelsen

Bestyrelsen vil samtidig gerne benytte lejligheden til at sende en stor tak til Anja Chaluppa for hendes deltagelse

og bidrag i RP bestyrelsen gennem en årrække. Vi ønsker Anja alt det bedste fremover.

Conni Schrøder Sørensen **(1.suppleant)**

Jeg hedder Conni Schrøder Sørensen. Jeg er 62 år og har 2 voksne sønner og 1 svigerdatter og ikke mindst 3 børnebørn. Jeg er født Sønderjyde og vokset op omkring Vadehavet ved Højer. Siden jeg var 24 år har jeg boet på østkysten i Sønderjylland, i Åbenrå, Gråsten og Sønderborg Kommune. Jeg har også været bosat i et år i Texas, USA og 1 år i Marokko. Jeg kan tale, forstå og skrive engelsk og tysk. Efter skilsmisse tog jeg uddannelsen som SOSU- hjælper, derefter SOSU-assistent. Jeg har arbejdet indenfor dette område i social- og sundhedsområdet i 20 år, både hjemmepleje, gigthospital og plejehjem, som i alt har givet mig en bred erfaring og viden indenfor pleje, handicap, og sundhedsområdet.

Vedrørende Retinitis Pigmentosa fik jeg diagnosen for 12 år siden, hvilket så blev opdaget, at det er en arvelig øjensygdom, også i vores familie. Efter diagnosen kom jeg på flexjob. For 3 år

siden blev jeg ramt af andre sygdomme, som har betydet at jeg er på førtidspension siden 2020.

Jeg har været medlem af Dansk Blindesamfund siden 2008. Jeg har været aktiv i DBS Sønderjylland Gråsten Netværk. Jeg har deltaget i Showdown og Bowling i Sønderborg. Jeg har deltaget i kursus på Fuglsangcentret Fredericia. I de sidste ca. 3 år har jeg ikke været fysisk aktiv på grund af sygdom. Dog har jeg været aktiv i media i coronatiden og også fået kontakter med andre RP ramte i f.eks. USA. Jeg er også nysgerrig på hvad der foregår indenfor DBS, lægevidenskab og forskning, især indenfor RP, men også andre øjensygdomme. Jeg vil gerne være med til at formidle denne viden til medlemmer, unge som gamle, og være med til at øge oplysninger om det at være blind/svagsynet, samt at øge viden om diverse hjælpemidler indenfor området og at livet kan leves med RP.

Dette vil jeg gerne gøre sammen med de andre fra RP-bestyrelsen og i DBS.

John Filtenborg (2.suppleant)

Mit navn er John Filtenborg og jeg er valgt som suppleant til RP bestyrelsen på det udskudte landsmøde i september. Jeg er blevet bedt om fortælle kort om hvem jeg er.

Jeg er 51 år, gift og har tre børn. Normalt ville jeg fortsætte med at fortælle hvad jeg lavede, nu ved jeg ikke om jeg skal starte med at fortælle om jeg er vaccineret eller hvor svagsynet jeg er 😊. Jeg tror, at jeg vil gøre som jeg plejer. Jeg er pædagog og arbejder i en børnehave, hvor jeg er ansat i fastholdelsesfleksjob. Jeg fik RP diagnosen for 3 år siden. Jeg har tunnelsyn og noget orienteringssyn tilbage. I min fritid løber jeg. Dels løber jeg selv, dels løber jeg i Vejen atletik og løbemotion. Her i efteråret er det blevet til to halvmarathons. Det at løbe tager tid, men det giver også overskud, og noget at det overskud vil jeg bruge i RP bestyrelsen. Jeg glæder mig til arbejdet.

Årsberetning 2020 for RP-gruppen og RP-bestyrelsen

Af: *Tiny van der Arendt*

Indledning

Året 2020 er for længst overstået, og hvilket år har det været! Et år i Corona's tegn med alle dens varianter. Dette har gjort at de fleste begivenheder og tiltag er blevet aflyst. Der var dog et landsmøde i januar 2020, hvor Christian Ferdinandsen og Hanne Hansen kom i bestyrelsen. I forvejen sad Janne Søbrink, Bente Ullits Eckmann, Anja Chaluppa, Bent Petersen og Tiny van der Arendt i bestyrelsen. Der blev vedtaget, at der fremover er 2 suppleanter.

Bestyrelsen har afholdt færre bestyrelsesmøder end de 6 vi plejer at afholde, og de er foregået online via Zoom. På trods af de anderledes vilkår har vi haft et godt samarbejde, og der blev lagt rigtig meget frivilligt arbejde i RP-gruppens drift. Ud over kurser og arrangementer, arbejdes der med gruppens hjemmeside, medlemsbladet RP-nyt og Facebooksiden. Men også besvarelse af henvendelser per mail og telefon samt behandling af tilmeldinger

og booking af arrangementer hører til bestyrelsens opgaver.

Landsmødet 2020

Landsmødet i 2020 blev afholdt lørdag den 25. januar. Til Landsmødet 2020 havde vi valgt kun at sætte forskning inden for RP på programmet.

Dagen startede med et velkomstord fra formand Tiny van der Arendt og derefter fik overlæge Line Kessel ordet. Line Kessel er overlæge på Glostrup øjenklinik og er den mest vidende inden for forskningen omkring RPE-65 i Danmark, og hun fortalte om, hvor langt man er kommet og hvordan fremtidsperspektiverne er for personer med mutation i RPE-65 genet.

Vor næste gæst var Ask Abildgaard, som var FU medlem og RP gruppens kontaktperson til Dansk Blindesamfunds forretningsudvalg. Han fortalte om alt det, der rørte sig i Dansk Blindesamfund. Herefter blev selve landsmøde afholdt, hvor Ask Abildgaard var dirigent.

Om eftermiddagen var der et oplæg om forskning inden for RP ved Ph.d studerende Kristian Lisbjerg og Line Kessel.

Nordisk samarbejde i RP foreninger

Det nordiske møde skulle have været holdt på Island i forbindelse med Retina International's verdens kongres, hvor 4 fra bestyrelsen var tilmeldt for at få så meget viden med hjem som muligt. Men hele arrangementet blev aflyst og udskudt til 2022 på grund af Covid 19.

RP kurser

Disse kurser afholdes af RP bestyrelsen i samarbejde med Fuglsangcentrets Kursusafdeling. Der bliver afholdt lange RP kurser (5 dage) i lige år og RP pårørende kurser i ulige år (3 dage).

Fra den 11. til den 15. november blev der afholdt det lange RP-kursus kun for RP ramte. Der var ca. 13. De kom fra alle vindretninger - nogle var ny diagnosticeret, og nogle havde haft sygdommen i længere tid, men havde først nu brug for at komme på kursus. Jesper Frænkel fra kursusafdeling og Tiny van der Arend var kursusledere. Kurset blev afholdt på en meget anderledes måde, da Covid 19 restriktionerne på FSC skulle

overholdes. Vi havde kun lokalet til rådighed, hvor vi sad i biografopstilling med lang afstand til hinanden. Her skulle vi deltage i dagens program, men også indtage vores måltider og kaffe. Der blev sprittet på livet løs, og hvis vi rejste os fra stolen, skulle vi huske at bære mundbind

Kurset startede efter velkomsten med at Jesper og Tiny lagde ud med en præsentation af sig selv. Herefter var det deltageres tur til at fortælle om sig selv og deres forventninger af kurset.

Diverse oplæg blev afholdt online og Nota's oplæg blev læst op af kursuslederne. Psykoterapeut Christel Sonne holdt et spændende oplæg om at leve med RP, med efterfølgende gruppearbejde. Kursuslederne lagde op til en samtalerunde om fritidsinteresser for at inspirere hinanden. Der var et oplæg fra øjenlæge Bettina B. Lehrmann og en svagsynsoptiker. Birgit Christensen fra IBOS kom med en lille hjælpemiddeludstilling om lørdagen og Helle Riley sluttede programmet med et oplæg om rehabilitering og regler og love i forhold til især arbejdsmarkedet.

Efter frokosten søndag sluttede kurset og vi sagde farvel og tak til hinanden.

Det har været et engageret og aktiv deltagende hold, og evalueringen var positiv, på trods af alle de forskellige restriktioner der skulle overholdes.

RP hjemmeside

Hjemmesiden www.rp-gruppen.dk bliver opdateret i samarbejdet med DBS' webmaster, men det er RP-bestyrelsen, som selv sørger for at sende opdateringer løbende, og vi råder over, hvad vi vil have på hjemmesiden indenfor DBS' rammer og vilkår. Hjemmesiden er blevet bedre tilgængelig efter lidt svær opstart.

RP-Nyt

RP-Nyt udkom 3 gange i 2020, og oplagstallet holder sig rimelig stabilt. Bladet udkommer i knap 1100 eksemplarer, både på mail, sort og i daisyformat. Der er nu også mulighed for at få bladet på punkt. Det er et meget vigtigt medie, især den trykte udgave har en stor effekt. Vores

erfaring viser at det fysiske blad bliver læst af flere end kun rp-ramte, det kan være ægtefælle, børn osv. Den trykte udgave bliver også sendt til alle praktiserende øjenlæger i Danmark.

Vi prøver hele tiden at finde på nye tiltag til RP-Nyt så det hele tiden er et interessant blad at læse. Vi vil dog stadig opfordre jer til at sende jeres tips og gode råd til RP-nyts redaktion, ligesom spørgsmål til øjenlæge Mette Bertelsen til rubrikken 'Spørg lægen om dit RP syn'. Mailadressen er rp-nyt@blind.dk

I år har der været en del indlæg fra læserne til bladet, som vi har været rigtig glade for. Tak for jeres bidrag! RP-Nyts redaktion ser frem til at kunne bringe lige så mange spændende og inspirerende indlæg fra jer læsere i de kommende udgaver.

Vi vil meget gerne bringe jeres oplevelser med nedsat eller manglende syn – gode som dårlige, jeres tips om gode apps, eller andre gode artikler. Gi' os også gerne et tip om en artikel, du har set i avisen/internettet, og så vil vi prøve at indhente tilladelse til at bringe det i RP-Nyt.

Vi vil gerne lave bladet så alsidigt som muligt, men vi kan det ikke alene. Hjælp os med det!

Facebook

Medlemstal af vores Facebooksiden RP-Danmark er stadig voksende, I skrivende stund er vi oppe på 390 tilmeldte, hvorimod der for et år siden var 342 tilmeldte. Siden er ment som et forum, hvor man kan dele artikler man er stødt på, stille spørgsmål, udveksle erfaringer, komme af med sine frustrationer og dele oplevelser eller gode råd. Det bliver siden også livligt anvendt til. Det er vigtigt, at der bliver bakket op om de opslag, der bliver lagt op, og at alle bruger den gode tone og udviser respekt for det, der bliver delt med os.

Har du altid været blind?

Tekst: Bente Ullits Eckmann

”Har du altid været blind?”

Det spørgsmål får jeg ofte, og jeg svarer nej, men forklarer, at jeg er født med en arvelig øjensygdom, som har forringet mit syn gennem årene.

”Hvornår startede det?”

Jeg kan fortælle, at det blev opdaget, da jeg var 25 år, men det gjorde det kun, fordi min mor på det tidspunkt (som 46 årig) fik konstateret Retinitis Pigmentosa, og derfor blev hendes børn undersøgt.

”Men hvornår begyndte du at se dårligt?” Som barn kom jeg ofte galt afsted, faldt ofte over alt muligt, blev syet hist og her efter læsioner. Men selv hos skolelægen blev der jo ikke målt synsfelt, så hvordan skulle man egentlig have fundet ud af det?

Jeg har tidligere skrevet om min mørkeblindhed, som gjorde, at min søster, som er knap to år ældre end mig, altid skulle sørge for at følges med mig hjem fra gymnastik i den mørke årstid, hvor vi cyklede et par kilometer frem og tilbage – selv de bedste cykellygter kunne ikke hjælpe.

Som 20 årig tog jeg kørekort og oplevede, at jeg på et tidspunkt sammen med kørelæreren kom kørende af en stærkt trafikeret vej, hvor en soldat i en personbil kørte lige ud foran mig fra en sidevej – jeg havde overhovedet ikke set ham.

Stadigvæk kan jeg undres over folks uvidenhed. Jeg går med førerhund eller mobilitystok, alligevel skal jeg fortælle dem, at jeg ikke kan se!

”Hvorfor siger jeg, at jeg er blind?” Det gør jeg, fordi det i de fleste situationer er rigtigt. Jeg er blind i stærkt lys

Jeg er blind i tasmørke Jeg er blind, når jeg kommer ind i et rum

Jeg er blind, når jeg kommer ud af et rum.

Jeg kan have nogle situationer, hvor lyset er helt rigtigt i forhold til det, jeg evt kunne få øje på, min psyke er, sådan, at jeg kan bruge energi på at finde det, som jeg skal se osv osv. Der er så mange faktorer, der skal være på plads, så man ikke kan bebrejdes for at tænke, er der ikke en nemmere måde, knap så energi og omkostningsfyldt, jo! jeg er blind.

Min mand sagde ofte til mig: ”Du får det meget nemmere, når du bliver blind”!

Men det er nok både rigtigt og forkert!!!

Alt for Damernes løb (gang)

Tekst: Bente Ullits Eckmann

For første gang siden jeg deltog i Fyrkatmarch sammen med min mor i 80'erne var jeg med til et løb her i august. Jeg tilmeldte mig sammen med min Move United gåmakker gennem Dansk Blindesamfund. Her fik vi tilsendt startnummer og oplysninger om, hvor vi skulle møde på Femøren – Amager.

Den høje musik og de flagrende vimpler kunne høres og ses næsten helt henne fra Metroen. Vi kom med fra Nørreport, da min gåmakker ikke bryder sig om at køre inde i byen – og så er det også alt for dyrt at parkere.

Tovholder Lucif stor klar til at tage imod os og give os t-shirts og veste, én med blindemærket, hvid mand på blå baggrund og en med påskriften guide.

Da alle var samlet, gik vi i samlet flok hen mod startstedet. På vej derhen kom vi forbi hold, der lavede fælles opvarmning med høj musik og instruktion.

Jeg havde min førerhund, Pippi med. Hun havde ikke bøjle men et dækken på i samme farve som vore veste og med påskriften førerhund og

blindemærket. Hun var i kort snor og lod sig ikke forstyrre af noget som helst.

Turen foregik i rask tempo, powerwalk, men alligevel kom vi af og til til at følges med nogen, som jeg fik en god snak med. Vi var ca 20 deltagere fra Dansk Blindesamfund, som holdt sig forholdsvis samlede, det var skønt. Halvvejs igennem turen var der forsyning af vand, det var dejligt, for vi havde jo ikke stoppet op for at drikke undervejs.

Vi gik i et fantastisk godt terræn på Amager Strandpark med masser af jævne gangstier og udsigt over vandet. Da vi nåede målet, var der heppere, der jublede og klappede, og Pippi blev rost i høje toner og blev fotograferet rigtigt mange gange. Der blev delt sponsorerede æbler ud, som vi nød (Pippi fik også et par stykker).

Vi fik udleveret en goodiebag med mange skønne ting og blade i, mere end 100 kr værd, som vi havde betalt for at deltage.

Håber ikke det bliver en engangsforestilling!

Retinitis pigmentosa og papildruser

Af: Alvilda H. Steensberg, læge, ph.d.-studerende, Afdeling for Øjensygdomme, Rigshospitalet – Glostrup

Retinitis pigmentosa (RP) er en arveligt betinget nethindesygdom. Udover de kendte symptomer som natteblindhed og problemer med påvirket synsfelt, så har patienter med RP også en øget risiko for at have papildruser. Som patient mærker man sjældent noget til papildruserne i de tidlige faser men i takt med at druserne vokser, kan de i sig selv være med til at påvirke synsfeltet hos nogle.

Papildruser er forkalkede aflejringer i synsnerven. De findes hos op til 2 % af den almindelige befolkning og giver oftest ingen symptomer. Selvom de sjældent giver symptomer, har op imod 87 % synsfeltsdefekter, hvis man måler grundigt efter. Herudover kan de i sjældne tilfælde afklemme blodkar og medføre akut og alvorligt synstab. Der findes ingen behandling af papildruser endnu.

Det er uvist, hvorfor nogle patienter får papildruser. Nogle mener at forklaringen er en ubalance i synsnervens nerveceller, som

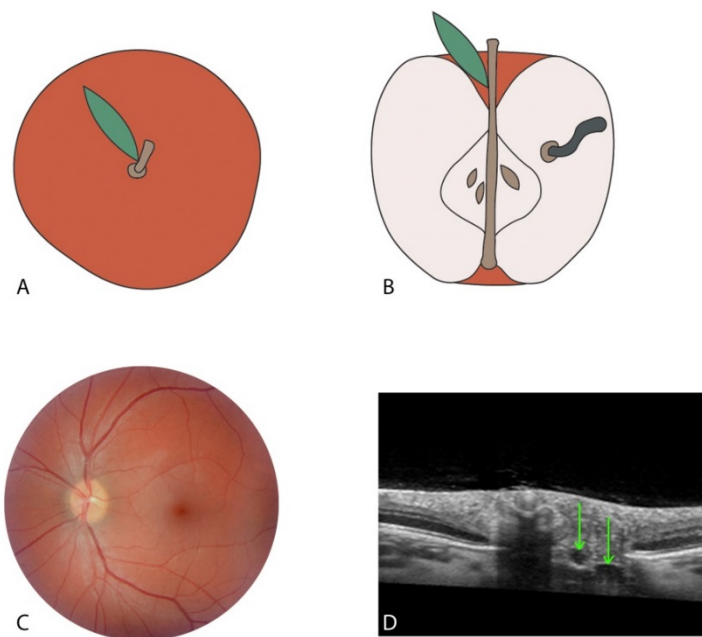
medfører ophobning af materiale, som forkalker og derved danner papildruser.

Det har vist sig, at patienter med RP har op til tre gange øget risiko for at have papildruser baseret på gammeldags undersøgelsesmetoder. Disse metoder opdager dog langt fra alle tilfælde af papildruser. Grunden er, at papildruser enten kan sidde i toppen af synsnerven, hvor de er synlige, eller de kan være placeret dybere og nærmest være "begravet" i synsnerven og dermed være "usynlige".

Der er nu kommet en ny fotografisk metode, kaldet en OCT-scanning, som gør det nemmere at se detaljerne i øjet. OCT-scanning er en avanceret fotografisk undersøgelse, hvor man får tværsnitsbilleder af nethinden og synsnerven, og som fungerer lidt som ultralyd – blot med lys i stedet for lyd.

Man kan forestille sig, at synsnerven er et æble og en mulig papildruse er en orm inde i æblet (se figur 1). Ved hjælp af de tidligere teknikker, kunne man kigge på æblets top oppe fra og se overfladen på æblet samt stilken. Ved dette billede, kunne man i nogle tilfælde fornemme, at der var noget anderledes med æblet. Ved hjælp af de nye teknikker, kan man se æblet i

tværnsnit, altså ind i æblet, som var det skåret over. På den måde vil man med langt større sikkerhed finde en mulig orm, end ved at kigge ovenfra. På samme måde forholder det sig med druser i synsnerven.

Figur 1. **A.** Et æble med orm set oppefra. **B.** Et æble med orm set i tværnsnit. **C.** Et øjenbaggrundsfoto af en synsnerve med dybereliggende papildruser, som ikke kan ses vha. denne metode. **D.** En OCT-scanning som afslører dybereliggende papildruser (*grønne pile*) grundet billede set i tværnsnit.

Et igangværende ph.d.-projekt på Afdeling for Øjensygdomme på Rigshospitalet undersøger papildruser hos patienter med RP ved hjælp af OCT-scanninger - altså den nye teknik. Formålet med projektet er dels at undersøge, hvor mange patienter med RP, der samtidig har papildruser, og ikke mindst at undersøge, om papildruserne har en betydning for synet hos patienter med RP.

Øjenkrogen – en podcast med synshandicap i fokus

Af: Sofie Monggaard

'Øjenkrogen' er en podcast, der handler om at leve et godt liv med et synshandicap. Vi laver både historier, der fortæller om de store sejre og de svære tider, men også hvordan man konkret kan leve et godt og værdigt liv, når man er blind eller svagsynet. 'Øjenkrogen' formidler personlige historier, der rører ved det, der betyder noget i hverdagen. Vi arbejder med alt fra uddannelse over et aktivt fritidsliv og til madlavning. Podcasten er produceret af Dansk Blindesamfund, og jeg er så heldig at være den vært, der guider dig igennem vores spændende historier.

Synstab i centrum

Nogle gange sætter vi i 'Øjenkrogen' fokus på særlige områder gennem serier, der ved en række fortællinger, stiller helt skarpt på en særlig problematik. I den forbindelse kan du bl.a. høre vores nyeste serie 'Nyblind, hvad nu?', hvor vi har talt med seks inspirerende mennesker, der giver hver deres beretning om det at miste synet.

Hvis du vil høres ved, kan 'Øjenkrogen' findes på www.blind.dk/podcast, din foretrukne podcast-app såsom Spotify eller Apple Podcast, og afsnittene kan også findes på vores Facebookside ved at søge på "Øjenkrogen". I er meget velkommen til at kontakte mig på smc@blind.dk eller telefon 44141403, hvis I har spørgsmål eller gode idéer.

IBOS' fællesspisning er startet igen

Af: Julie Giese, IBOS

Gå ikke glip af hyggeaftener på IBOS. Den sidste tirsdag i hver måned spiser vi god mad sammen. Derudover er der en aktivitet inden maden, som varierer

fra gang til gang. Alle er inviteret. Venner af huset, tidligere og nuværende elever, kursister, borgere og pårørende og alle jeres venner. IBOS' medarbejdere og vores skønne frivillige hjælpes ad med at gøre det til en god og hyggelig oplevelse for alle.

Det koster 75 kr. Man kan betale i døren eller via MobilePay på nummer 45 85 22 (Skriv navn i kommentarfeltet). Læs mere om fællesspisning på ibos.dk. Du kan kontakte kursus- og konferencekoordinator Annemarie Enevoldsen, hvis du har spørgsmål. Ring på 45 39 45 23 13 eller skriv til AB7H@kk.dk.

Snusepraktik på IBOS' STU eller Ungekursus

Af: Julie Giese, IBOS

Overvejer du, at starte på IBOS STU eller Ungekursus? Så er det muligt at komme i snusepraktik i uge 47 (22.11. til den 26.11.). I Snusepraktikken får du mulighed for at følge undervisningen i de forskellige fag. Det kan være almindelige skolefaglige fag, synskompenserende fag, kreative og musiske fag og projektfag. Du vil også

få mulighed for at møde og lave aktiviteter sammen med de unge på IBOS og lærerne. Hvis du ikke har mulighed for at være i praktik en hel uge, så er det også muligt at vælge at være i praktik i 3 dage. Du kan bo på IBOS i praktikperioden, hvis du bor langt væk.

Hvis du er interesseret eller vil vide mere, så kan du kontakte teamleder Ditte Lise Juul Pedersen ab8c@kk.dk, socialrådgiver Toke Lobbens ip6b@kk.dk eller STU-ansvarlig Inger Rydal ab8w@kk.dk.

Tilmelding skal ske senest mandag den 8.11.2021.

IBOS – Institutet for Blinde og Svagsynede har fået ny hjemmeside

Af: Julie Giese, IBOS

IBOS har haft stort fokus på tilgængelighed (både teknisk og design- og indholdsmæssigt), enkelthed, og brugervenlighed i udviklingen af den nye hjemmeside. Den har målgruppeindgange og et letforståeligt sprog. IBOS har selv udviklet hjemmesiden, men både fagpersoner, personer med forskellige

synsnedsættelser og kompenserende hjælpemidler og pårørende har været med til at teste den. Giv den et besøg.

Blinfo er talende skilte

*Af: Maria Kümmel Nielsen,
Udviklingskonsulent, Region Hovedstaden*

Blinfo er en app og et CMS-system, der sammen med Bluetooth beacon-teknologi gør det let, automatisk, at give personer med synshandicap informationer om deres omgivelser.

Blinfo er designet til at gøre personer med synshandicap mere selvstændige, trygge og mobile og dermed give dem bedre oplevelser, når de færdes i det offentlige rum og i og omkring bygninger i Danmark.

Aktuelt er vi i gang med at implementere Blinfo på Fuglsangcentret i Fredericia og i den nærmeste fremtid skal Blinfo blandt andet også sættes op på oplevelsesruterne i Fredensborg By og i Vrå Kommunes store nye multibyggeri, der blandt andet inkluderer skole, børnehus, bibliotek og idrætsfaciliteter.

Blinfo's nøglefunktioner

- Få automatisk information om omgivelser og tilgængelighed direkte på din smartphone.
- Giver steds- og tidsspecifik information, når du har mest brug for det.
- Det brugervenlige interface gør det let og intuitivt at benytte appen.

Derfor Blinfo

Det kan være vanskeligt og utrygt at færdes i det offentlige rum og i og omkring bygninger, når man er blind eller svagsynet. Det skyldes bl.a.:

- At mange skilte, infoskærme og plantegninger ikke er tilgængelige i bygninger eller offentlige rum.
- At den blinde eller svagsynede simpelthen ikke ser den 'usynlige information' fx at elevatoren er til højre for indgangen.
- At mange bygninger mv. ikke har personale, der kan assistere den blinde eller svagsynede.

Sådan virker Blinfo

Når du har downloadet Blinfo, vil appen automatisk give dig Blinfo-beskeder på din telefon, når du kommer til bygninger, turistattraktioner mv., der har et Blinfo set-up med beacons. Det kan være information om et rums indretning og hvilke genstande og

faciliteter, der er i nærheden af dig. En Blinfo-besked kan bestå af ét eller flere trin. Flere trin oplæses med en oplysning som for eksempel 'meddelelse 1 af 3'.

De forskellige beacons giver dig forskellig information alt efter hvor du befinder dig. Du vil automatisk modtage en notifikation via Blinfo-app'en, når du nærmer dig et beacon. Notifikationen linker til en tekst, som læses automatisk op med skærmlæsningsfunktion.

Kort sagt; Blinfo virker som talende skilte og gør omgivelserne mere tilgængelige ved at kommunikere det, som seende ser med øjnene.

Anne Krag, ADL- og mobilityinstruktør og Heidi Stener Larsen, konsulent it og velfærdsteknologi, fra Blindecenter Bredegaard, kan fortælle mere om Blinfo og om hvordan Blinfo fungerer. Kontaktes på følgende e-mail: bredegaard-binfo.den-sociale-virksomhed@regionh.dk eller Heidis telefon 23 25 95 92.

Deltagere på hjælpemiddeludstilling ved RP landsmødet 2022

I det følgende er en kort præsentation af udstillerne. Rækkefølgen er firmanavn i alfabetisk rækkefølge.

Bredegaard

Beacon's til navigering på mobil. Læs mere i artikel om Blinfo.

Instrulog

Vi har Syns- og Læsehjælpemidler som giver selvstændighed, værdighed og livskvalitet. Vi er forhandler af elektroniske hjælpemidler til dig med syns- eller læsebesvær.

ITECH

ITECH viser et udvalg af RP relevante synshjælpemidler – bærbare og stationære CCTV læseapparater, elektroniske lupper, videoslyngeanlæg, læsemaskiner m.v.

HFH Hjælpemidler for handicappede: synsnerven.dk

Vi har ikke blot mange års erfaring med at arbejde for syns- og hørehandicappede, men skaffer os også hele tiden ny viden om fremskridt, nyudviklinger og forskningsresultater indenfor branchen.

Med et team af kvalificerede medarbejdere formidler vi vores erfaringer og viden til vores kunder og de mange konsulenter i den offentlige sektor.

LVI

Ved at tilbyde innovative produkter i verdensklasse er LVI medvirkende til at skabe et mere indholdsrigt liv for mennesker med synsnedsættelse. Enkelthed er det ledende princip i alle vores produkter - det skal være let at forstå og bruge vores produkter, uanset hvor komplekse de er på indersiden. Vi sælger de produkter, vi udvikler og producerer under det registrerede varemærke MagniLink. Vi kan på en enkel og nem måde udvikle tilpassede løsninger til dig som bruger, uanset om det er til skolemiljø, arbejdsplads eller hjemme. Ud over vores egne

MagniLink-produkter tilbyder vi også et stort udvalg af andre varer til blinde og svagsynede.

Lys og lup

Lys og lup er Deres "alt-i-ét"-butik med tusindvis af løsninger på synsproblemer ud over det, der kan klares med almindelige briller. I vores showroom med tilhørende synsklinik på Erhvervsvej 30 i Rødovre kan De opleve og prøve nogle af vores utallige hjælpemidler, og få hjælp af vores flinke optiker til at vælge det der hjælper Dem bedst.

Søren Jensen

Fortæller om apps.

Læs underteksterne på dit TV

Af: Michael Nilsson, Instrulog A/S

Med en Vo-box eller en Go-box tilsluttet dit TV derhjemme kan du igen følge med. Du bliver ikke bare i stand til at se eller læse underteksterne. Nej du bliver også i stand til at tale med din familie, dine venner, kollegaer og bekendte, om filmen der blev sendt

dagen forinden. Eller den nuværende situation i Spanien, eller hvordan det går på den anden side af jorden i Australien. Det kan du, fordi du med en Vo-box eller en Go-box nu kan følge med når danske undertekster fremkommer på skærmen i dit TV, hvad enten familien ser en film, eller der i nyhederne tales om COVID-19, det amerikanske valg eller nogle af alle de andre nyheder, som rejser verden rundt hvert eneste minut.

Vo-box og Go-box er en form for lille TV-boks. De fylder ikke meget, kun omkring ti gange ti centimeter. En Vo-box eller en Go-box skal altid placeres mellem en TV-boks, også kaldet en TV Dekoder, og dit TV. Herefter får Vo-box eller Go-box TV-signalet først og kan analysere underteksterne og enten vise dem i et forstørret format, eller læse dem for dig. Alt sammen sker hurtigt og samtidigt med, at underteksterne vises på din TV-skærm.

Vo-box er til dig der er svagtseende. En Vo-box kan forstørre underteksterne helt op til 200 procent, og kan tilmed ændre kontrasten for underteksterne. Hvid på Sort, Sort på Hvid, Gul på Sort og Sort på Gul.

Billede af et TV med Vo-box – Underteksterne i TV skærmen er forstørret op og kontrasten er Gul på Sort. I forgrunden ses den simple fjernbetjening.

Go-box læser underteksterne for dig med en talesyntese. Vælg mellem en kvindelig stemme eller en mandlig stemme.

Ser du ofte TV sammen med en ægtefælle, familie eller andre personer? Eller ser du slet ikke TV fordi du ikke får underteksterne med? I så fald er vi glade over nu at kunne give dig muligheden igen. Og med indbygget Bluetooth kan du trådløst forbinde til et par hovedtelefoner, så det kun er dig der får læst underteksterne og derved ikke forstyrre andre.

Blanket til RP-registeret

Har du Retinitis Pigmentosa, og har du ikke udfyldt denne blanket før, så udfyld denne side og send den til:

**Dansk RP-register
Kennedy Centret
Gl. Landevej 7
2600 Glostrup**

Du kan også sende en e-mail til: rh-kennedy-RPregisteret@regionh.dk
DNA-banken på Kennedy Centret (tidligere Statens Øjenklinik) bliver brugt til at opbevare DNA fra en blodprøve. Dette materiale anvendes i samarbejde med forskere fra hele verden til forskning i RP-gener. Ved at tilmelde dig RP-registeret hjælper du dig selv og andre, som har Retinitis Pigmentosa.

- Ja, jeg er villig til at støtte den danske Retinitis Pigmentosa-forskning og vil gerne optages i registret.
- Ja, jeg er villig til at besvare spørgsmål om min sygdom og dens eventuelle arvelighed.

Navn:	
Adresse:	
Postnr. og by:	
Telefon:	Mobil:
Email:	
CPR-nr.:	
Underskrift:	

Er du faret vild?

- så lad os hjælpe dig på rette vej

Skal der
TRYK på?
- så brug os

VI TILBYDER:
DIGITALTRYK
DER FORBLØFFER
PÅ BÅDE LAV PRIS
OG HØJ KVALITET

BESTIL ONLINE PÅ
WWW.FLTRYK.DK

FL TRYK · AGERBAKKEN 21 · 8362 HØRNING · TLF. 70 22 18 70

KIK

Hjælpemidler til Synshandicappede
samt andre handicapområder

Blekinge Boulevard 2
2630 Høje Tåstrup • Tlf.: 36 46 19 60
salg@butikkik.dk • www.butikkik.dk

kuffertThomsen
- din bagage leverandør

- vi glæder os til du rejser -

Vi sælger mærkevare bagage til alle formål,
fra EU's førende mærker, med op til 60% rabat.

DELSEY
PARIS

EPIC

Kgl. Hofleverandør
Bon Goût

camel
active

Vi har alt det du skal bruge for at gøre din rejse / ferie så nem som muligt
Gratis fragt ved køb for over 399,- kr. og gratis retur fragt med GLS.

Fremragende
★★★★★

www.kuffertThomsen.dk

e-mærket
web-shop

Hovedgaden 19. 5853 Ørbæk, Tlf. 5327 5950
Åbningstider: man til fredag 11.00 til 17.00 - døgnåbent på internettet

a+n

andersen & nielsen as
Tlf: 36 41 02 00

Meterbuen 2-4
2740 Skovlunde
Telefax: 36416932
www.blanco.dk

PURUS

stærke VVS-løsninger

www.purus.dk

P. Olesen & Sønner

- nedbrydning & miljøsanering

Nedbrydning

- Total og delvis nedbrydning
- Oprydning efter brand/ storm
- Modtager ikke-farligt byggeaffald

Miljøsanering

- Asbest
- PCB
- Blymaling
- Skimmelsvamp

Professionelt arbejde udføres over hele landet

P. Olesen & Sønner

+45 7566 2500 | mail@p-olesen.dk | www.p-olesen.dk

Avlsdyr i en liga for sig...

Danish Genetics - avlsdyromsætning og SPF transport

- * Vi tilbyder transport med godkendte SPF biler
- * Flexible og konkurrencedygtige omsætningsgebyrer
- * Individuelle løsninger tilpasset kundens behov

BREEDERS

Søndergård Alle 22 A - Hammelev - DK-6500 Vejens
Tel. +45 7026 0616 - www.breeders.dk

DANISH
GENETICS

Vejen til sundere vækst

HANDICAPVENLIGE FACILITETER | BÅDE HOTEL & RESTAURANT

OnlySleep

3-STJERNET OPHOLD TIL HALV PRIS!

Vores beliggenhed ved motorvejsafkørsel 39
i Slagelse gør os til det oplagte valg for dig,
som vil have det nemt og bekvemt

Trafikcenter Allé 2 | 4200 Slagelse | Mail: info@onlysleep.dk

Telefon: +45 58 50 53 60 | www.onlysleep.dk

TREBBIEN

ELECTRIC

43 43 41 14
info@t-el-dk | www.t-el-dk

Kender du en blind eller svagsynet...?

Så henvis til **KABB!**

- Bibelen og kristen litteratur på CD-lydbog
- Gratis udlån til blinde og svagsynede
- Mere end 1000 titler - og altid nye på vej
- Katalog på www.kabb.dk
- Årligt sommerstævne

Kristeligt Arbejde Blandt Blinde
 Jernbanegade 19 A • 7000 Fredericia
 post@kabb.dk • www.kabb.dk •
 tlf.: 7591 0255

Skive Auto - Sadelmagerforretning
 Tlf. 30 95 66 77

v/ Egon Holm

Specialister i
 loftsbeklædning/lydisolering

Komplet stoflager

Viborgvej 28
 7800 Skive

www.skiveautosadelmager.dk

FLREKLAME

Agerbakken 21 · 8362 Hørning · Tlf. 7022 1870 · fl@flreklame.dk

FL Reklame
 FL SportMarketing
 FL Tryk

SE UDGIVELSEN

Online

scan her:

IOF.dk Aftenskolen for voksne med handicap

Nyt program udkommer til august!
 Ring 38 60 71 11 for at få det tilsendt.
 Du kan også se det på www.iof.dk

dof
 dansk orkesterforbund

IOF er en aftenskole for mennesker med et bevægelses-
 handicap i Hovedstadsområdet. Vores undervisning foregår
 i lokaler med gode adgangsforhold og særligt udstyr.

Polyfa Consultants A/S

Rådgivningsfirma for den europæiske
 forsvarsindustri. Formidler salg af materiel til
 politiet og det danske forsvar.

www.polyfa.com

Solgavehjemmene

4 specielle bo- og aktivitetstilbud for blinde og svagsynede mennesker. Har du i din hverdag brug for pleje, tryghed og aktiviteter, så har du muligheden for at blive visiteret til et af vores 4 Solgavehjem, hvor du kan få dit eget hjem sammen med andre ligestillede. På vores botilbud prioriteres aktiviteter, socialt samvær og indflydelse højt. Ligeledes er der rig mulighed for at holde sig både fysisk og mentalt i gang.

Bo- og dagtilbuddene er specielt indrettede til blinde og svagsynede. Hjælpen gives på baggrund af specialviden om synshandicap, og personalet er speciale-uddannede, og vi sørger for at holde denne viden ajour. Vejledning og assistance gives på en måde, der styrker selvtillid og følelse af ligeværd hos dig som beboer. Vi sætter værdierne og livskvaliteten højt med fokus på dig.

Har du udover dit synshandicap en anden sygdom/funktionsnedsættelse, som f. eks en demens-sygdom, er døvblind eller er yngre med et plejebehov, er der også plads til dig, da disse tilbud udbydes på nogle af Solgavehjemmene.

Der er også mulighed for et dagtilbud.

Har vi vakt din nysgerrighed, og for yderligere information, kontakt os...

Solgaven i Valby
Følager 15
2500 Valby
Tlf. 35304800
www.solgaven.dk
Forstander: Vena Marie Brauner
k56k@kk.dk
Leder af aktivitetsscenter:
Kirsten Ben Soltane
zz7i@kk.dk • tlf. 20200083

Solgaven i Vejle
Solgave allé 14
7100 Vejle
Tlf. 76815950
www.solgaven-vejle.dk
solgaven@vejle.dk
centerleder: Jonna Thorstensen

Farum
Hjemmesiden: www.solgavenfarum.dk
Forstander: Mia Omø Lundsgaard Larsen • mia.omoe.lundsgaard.larsen@regionh.dk
Leder af Dag-, træning- og aktivitetsscenter Aase Bonde • aase.bonde.pedersen@regionh.dk
Telefon: 44 95 44 99

Solgaven i Næstved:
Hjemmesiden: www.solgaven-nstvd.dk
Forstander: Gitte Olsen solgaven@naestved.dk
Telefon: 55732020

SOLGAVEN

Instituttet
for Blinde og Svagsynede

BESØG IBOS' HJEMMESIDE

Vidste du, at IBOS har fået ny hjemmeside? Den er brugervenlig, tilgængelig, har færre sider og tydelige målgruppeindgange. Teksterne er i et letforståeligt sprog. Der er mange gode råd, og løbende ny viden og nyheder om livet med synsnedsættelse. God læselyst!

...sområdet for at bidrage til en verden med lige adgang til se, beskæftigelse og det gode liv.

For fagpersoner

For virksomheder og organisationer

For dig med nedsat syn og pårørende

Gode råd og viden

Korte kurser og konferencer

KONTAKT OS

ibos@kk.dk / 39 45 25 45
www.ibos.dk

**Danske
Fragtmænd**

Viggo Petersens Eftf. A/S

Letland Alle 3 , 2630 Tåstrup • Tlf. 43 99 05 10

GEELSGÅRDSKOLEN

Regional specialskole med fritidstilbud, aflastning, boophold, STU- og voksentilbud

**LÆRING, LIVSGLÆDE OG LIVSKOMPETENCE
er nøgleord i vores elevmål for
KOMMUNIKATION, SOCIALT SAMVÆR OG MOTORIK**

Geelsgårdskolen

www.geelsgaardskolen.dk
Kongevejen 252 - 2830 Virum - Tlf. 45 11 40 00 - geelsch@hav1.regionh.dk

